SKILLS vmbo	Programma van Toetsing en Afsluiting 2026-2027					
Vak: Maatschappijleer **Niveau: Basis** **Leerjaar: 3**						
periode	**Eindtermen/deeltaken** *Wat moet je kennen en kunnen?*	**Inhoud onderwijsprogramma** *Wat ga je hiervoor doen?*	**PTA-code[2)]**	**Toetsvorm/ duur**	**Weging**	**Herkansing[3)] ja/nee?**
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen, zie: Examenprogramma …						
	BURGERSCHAP **Domein:** • Democratische oefenplaats • Samenleven in een democratische rechtsstaat • Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid	• De leerlingen krijgen kennis en vaardigheden aangeboden ten aanzien van de democratische rechtstaat (315). • Het herkennen van de basiswaarden van een democratische rechtstaat en de diversiteit in de samenleving (subculturen) (314). • Het (her/ver)kennen van verschillende politieke/maatschappelijke vraagstukken in de samenleving (315).	311		V/G	
Leerjaar 3	**ML1/K/7** *De leerling kan:* 1. aangeven dat selectieve waarneming een rol speelt in het proces van beeld- en meningsvorming 2. uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen 3. beschrijven hoe men uitingen van vooroordelen en discriminatie tegemoet kan treden vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect 4. van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.	**Portfolio/ Presentatie** **Jij en jouw Ei** Je maakt een presentatie over jezelf, waarin je o.a. vertelt wie je bent en wie jouw familie is, hoe je wordt wie je bent en wie je wilt zijn, tot welke (sub)cultuur je behoort en wat je toekomstdromen zijn. Je presentatie moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Van tevoren geef je aan welke presentatievorm je kiest. Je gebruikt de theorie en opdrachten uit je boek van H1,3 en 7 om een deel van de opdracht te kunnen begrijpen en uitvoeren.	312	Portfolio presentatie 3 weken	1	n.t.b
	ML1/K/3 Leervaardigheden met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk: 1. principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen 2. een standpunt innemen en hier argumenten voor geven.	**Portfolio/Opstel** **Jij en jouw mening over een maatschappelijk vraagstuk** Je maakt een opdracht over een maatschappelijk vraagstuk Het maatschappelijke vraagstuk sluit aan de bij actualiteit en de achterliggende kennis komt uit H1, H3 of H7 en de theoretische vragen zullen ook gaan over de leerstof van deze hoofdstukken.	313	Portfolio / opstel (schriftelijk) 60 min	1	n.t.b

SKILLS vmbo	Programma van Toetsing en Afsluiting 2026-2027

Vak: Maatschappijleer
Niveau: Basis
Leerjaar: 3

periode	Eindtermen/deeltaken *Wat moet je kennen en kunnen?*	Inhoud onderwijsprogramma *Wat ga je hiervoor doen?*	PTA-code[2)]	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing[3)] ja/nee?
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen, zie: Examenprogramma …						
	ML1/K/4 Cultuur en socialisatie *De leerling kan:* 1. beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving 2. uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag 3. de rol van onderwijs beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving.	**Portfolio/ Opdracht en debat battle** **Jij en jouw cultuur** Je behoort tot een bepaalde cultuur, maar je bestudeert iemand met een andere culturele achtergrond en kunt in een debat-battle over deze andere cultuur vertellen en daarbij standpunten gebruiken over gewoonten, integratie en stereotypering. Je kunt de standpunten ook verdedigen. Om je battle voor te bereiden maak je een aantal opdrachten voor in je portfolio over de gekozen cultuur. Je maakt ook een vergelijk tussen jouw cultuur en de andere cultuur. Je gebruikt hiervoor de theorie en opdrachten uit je boek van H7 Pluriforme Samenleving.	314	Portfolio Debat 3 weken	1	n.t.b
	ML1/K/6 Macht en zeggenschap *De leerling kan:* 1. vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren 2. beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken 3. beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek. 4. kenmerken van een parlementaire democratie noemen, herkennen en toelichten.	**Portfolio Samenvatting & Brief** Je schrijft een zakelijke brief over een stelling die gebaseerd is op de actualiteit of een maatschappelijk probleem dat in de politiek besproken wordt met daarin een mogelijke oplossing met behulp Je gebruikt hiervoor de theorie en opdrachten uit je boek van H4 Politiek.	315	Portfolio/ schrijven samen-vatting gedurende 2 lesweken Brief 60 minuten (toetsweek 2)	1	Nee
	ML1/K/5 Sociale verschillen *De leerling kan:* 1. met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven/uitleggen hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen (sociale mobiliteit)	**Portfolio/ Vlog en interview** **Jij en jouw carrière** Je maakt een vlog of een flyer over de carrière-dag of je werkt een interview uit met iemand uit de beroepswereld van je profiel. Je gebruikt H8 als ondersteuning voor je vlog en interview	316	Portfolio Praktische opdracht 2 weken	1	Nee

SKILLS vmbo	Programma van Toetsing en Afsluiting 2026-2027					
Vak: Maatschappijleer **Niveau: Basis** **Leerjaar: 3**						
periode	**Eindtermen/deeltaken** *Wat moet je kennen en kunnen?*	**Inhoud onderwijsprogramma** *Wat ga je hiervoor doen?*	**PTA-code[2)]**	**Toetsvorm/ duur**	**Weging**	**Herkansing[3)] ja/nee?**
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen, zie: Examenprogramma …						
	2. beschrijven en uitleggen dat mensen vanuit hun maatschappelijke posities belangen hebben en hoe daardoor conflicten kunnen ontstaan 3. overheidsbeleid ten aanzien van sociale ongelijkheid beschrijven en verklaren.	Ook maak je een aantal theoretische vragen over de leerstof van H8				
	ML1/K/1 Oriënteren op leren en werken **ML1/K/2 Basisvaardigheden** **ML1/K/3 Leervaardigheden** **ML1/K/4 Cultuur en socialisatie** **ML1/K/5 Sociale verschillen** **ML1/K/6 Macht en zeggenschap** **ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering**	Portfolio/ Examenopdracht **Jij en Jouw DNA in de wereld** Je maakt een filmpje over jezelf, waarin alle onderdelen van de behandelde eindtermen een plek krijgen. Je geeft een beeld van hoe jij in de maatschappij je positie inneemt en wat je kunt bieden aan de samenleving. In het filmpje laat je zien welke footprint jij in de wereld achterlaat en hoe jouw DNA aan de maatschappij zal bijdragen. Onderwerpen in je eindfilm zijn: **Portfolio/ Presentatie Jij en jouw Ei** **Portfolio/ Opdracht met AI** **Portfolio/ Opdracht en debat battle** **Portfolio Samenvatting & Brief** **Portfolio/ Vlog en interview**	370	Portfolio Praktische opdracht 4 weken	5	Nee
Berekening eindcijfer schoolexamen: **∑ (cijfer x weging)** **---------- = eindcijfer SE** **Totale weging**						

SKILLS vmbo	Programma van Toetsing en Afsluiting 2026-2027					
Vak: Maatschappijleer **Niveau: Basis** **Leerjaar: 3**						
periode	**Eindtermen/deeltaken** *Wat moet je kennen en kunnen?*	**Inhoud onderwijsprogramma** *Wat ga je hiervoor doen?*	**PTA-code[2)]**	**Toetsvorm/ duur**	**Weging**	**Herkansing[3)] ja/nee?**
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen, zie: Examenprogramma …						

Bijzonderheden:

- K/1 Oriëntatie op leren en werken wordt afgetoetst op basis van het LOB PTA. De leerling bouwt een vakoverstijgend loopbaandossier op
- K/2 Basisvaardigheden en K/3 Leervaardigheden worden in de beoordeling van alle PTA toetsen meegewogen
- Deze exameneenheid wordt ook in het centraal examen getoetst
- PTA-code is de toetsnaam en is ook de code voor de cijferkolom in Magister
- Wel/niet herkansbaar binnen de afspraken uit de herkansingsregeling van de school [Artikel 50: Herkansingsregeling schoolexamen VMBO examenreglement, deel B]
- Van alle afgenomen toetsen per onderwijsblok mag maximaal 1 herkansbare toets herkanst worden
- Tenzij anders aangegeven, is de toetsvorm van de herkansing gelijk aan de oorspronkelijke toetsvorm.
- De herkansingen dienen in principe plaats te vinden in de periode voorafgaand aan de volgende SKILLSweek
- Bij twee eenjarige PTA's is eindcijfer leerjaar 4 het resultaat van het doorlopend gemiddelde van leerjaar 3 en 4